

MAURICIO ROJAS
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-02-01

Dnr 050-1678-2006/07

Stockholm 2007-02-01

Stockholm, 1 februari 2007

**Begäran om granskning av f d statsråd Leif Pagrotsky angående
hanteringen av Europeiska kommissionens meddelande om en kommande
formell granskning av det svenska presstödet**

Våren 2006 beslutade riksdagen om förändringar i presstödet. Enligt riksdagens beslut skulle de ändrade reglerna träda i kraft den 1 januari 2007. I propositionen anförde regeringen att den avsåg att anmäla förändringarna till Europeiska kommissionen och att de förutsatte ett godkännande från kommissionen. Om kommissionens behandling av ärendet skulle innebära att tidpunkten för ikraftträdandet behövde ändras avsåg regeringen att återkomma till riksdagen. Det gjorde den nya regeringen i budgetpropositionen för 2007.

I budgetpropositionen för 2007 föreslog regeringen att riksdagen skulle godkänna att ändringarna i reglerna om driftstöd till dagstidningar enligt riksdagens beslut inte skulle träda i kraft den 1 januari 2007 utan vid en senare tidpunkt som regeringen skulle bestämma. Som skäl för förslaget anförde regeringen kommissionens meddelande att en fördjupad granskning skulle komma att inledas av om det svenska presstödet är förenligt med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget. Granskningen uppgavs kunna ta stora delar av 2007 i anspråk och att genomföra ändringarna i driftstödet innan denna process är slutförd skulle medföra en risk att tidningsföretagen blev skyldiga att återbetala det ytterligare driftstöd som genom de nya reglerna skulle tas emot under 2007.

Bakgrunden till detta var följande. Under sommaren notifierade regeringen kommissionen om riksdagens beslut. Kommissionen inledde en preliminär granskning och den 20 september fick den avgående regeringen ett muntligt besked – det är normalt förfarande i dessa fall – från kommissionen där, enligt anteckningarna i dagboksbladet, det meddelades att kommissionens Legal Service ”kan ej godkänna det svenska presstödet p g a generellt driftstöd”. Vidare meddelades att ”två parallella

procedurer är därför att vänta om ej notifieringen dras tillbaka.” Med dessa två procedurer menas en granskning av det svenska presstödsystemet i sig och av de ändringar som riksdagen fattade beslut om våren 2006.

I debatten kring den nya regeringens beslut att senarelägga ikraftträdande av riksdagsbeslutet har det framkommit att dåvarande kultur- och utbildningsminister och nuvarande riksdagsledamot Leif Pagrotsky inte blev informerad om det viktiga meddelandet som regeringen fick den 20 september från kommissionen angående den kommande formella granskningen av det svenska presstödet om inte notifieringen drogs tillbaka. Så sa Leif Pagrotsky den 21 november 2006 i en interpellationsdebatt med nuvarande kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth:

”Vi vet nu att telefonsamtalet kom den 20 september. Då var jag kulturminister. Jag var kulturminister fram till fredagen den 6 oktober kl. 12, fick jag lära mig. Under hela den tiden var det ingen i min omgivning som uppfattade detta telefonsamtal som så allvarligt att de behövde informera ministern. Jag fick aldrig veta något om telefonsamtalet. Den slutsats som jag drar i efterhand är att organisationen inte uppfattade detta som så särskilt allvarligt.”

Detta är ett ytterst anmärkningsvärt påstående. Att ingen i ministerns omgivning uppfattade, enligt Pagrotsky egen utsaga, ett sådant meddelande som ”särskilt allvarligt” och viktigt nog för att ens informera ministern är svårförklarligt med tanke på att den aviserade proceduren skulle i förlängningen kunna rubba hela det svenska presstödsystemet och tvinga tidningsföretagen att återbetala det ytterligare driftstöd som genom de nya reglerna skulle tas emot under 2007. Men Leif Pagrotsky gör ändå bedömningen att ingenting av detta var särskilt allvarligt eftersom han verkar vara helt nöjd med faktumet att ingen i hans omgivning gjorde en sådan bedömning. Han verkar inte vara förvånad och antyder inte heller att någon tjänsteman gjorde fel när ministern inte informerades. Han uttrycker t o m stor förvåning över att den nya regeringen blev både informerad och drog den enda slutsatsen som då kunde dras, att återkalla notifieringen. Så säger Pagrotsky i den ovan anförda interpellationsdebatten:

”Fredag kl. 12 var detta telefonsamtal inte viktigt nog för att informera ministern. Det var inte ens tillräckligt viktigt för att informera statssekreteraren. Måndag är det mycket nog för att vända upp och ned på ett beslut som en nästan enig riksdag har fattat.”

Den minister som inte informerades är i detta fall Leif Pagrotsky själv. Inte ens hans statssekreterare informerades enligt den f d ministerns påstående. Pagrotsky ställer inte i denna debatt eller senare den självklara frågan om sitt eget ansvar som minister för de rutiner som rådde i departementet och de bedömningar som departementets tjänstemän gjorde i ett detta ärende. Han ställer sig inte frågan om hur det var möjligt att någon i departementet inte uppfattade ett så avgörande meddelande som ”särskilt allvarligt” eller ”viktigt”. Lika anmärkningsvärd är att f d statsrådet själv verkar dela den uppfattning, d v s att kommissionens meddelande inte var särskilt viktigt eller allvarligt.

Med anledning av dessa utsagor och de omständigheter som här redovisas begär jag att konstitutionsutskottet granskar f d kultur- och utbildningsminister Leif Pagrotskys tjänsteutövning avseende hanteringen av kommissionens meddelande. Det gäller i första hand de instruktioner som ministern gav om hanteringen av detta ärende och bedömningen av dess betydelse inom departementet och rutinerna i detta och liknande fall om när ministern och statssekreteraren skulle informeras.

Mauricio Rojas

